

יוצא לאור לפרשת כי תצא ה'תשע"ז
(מספר 16)

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בעניני גאולה ומשיח

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושתיים לבריאה
ה' תהא שנת נפלאות בכל
שנת הצדי"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א

לזכות

החייל ב"צבאות השם" מתתיהו ארי' לייב שי' לייט
לרגל יום הולדתו העשירי לאויוש"ט, ביום י"ב אלול ה'תשע"ז
ולזכות אחיו ואחיותיו שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' מרדכי יוסף וזוגתו מרת חי' שיחיו לייט

* * *

לזכות

רבקה שרה תחי'

לרגל יום ההולדת שלה ביום ט"ו אלול

ולזכות אחי' ואחיותי' שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם שיחיו

* * *

לעילוי נשמת

ר' קלמן בן ר' צבי ע"ה

וינוגרד

נפטר בש"ק פ' כי תצא, י"א אלול ה'תשע"ד

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י

זוגתו מרת מרגלית תחי' וינוגרד

לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת

גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner

In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula*!!!

To Dedicate This Publication

In Honor Of Your Family Or A Loved Ones

For More Info. Call:

(718) 753-6844 or (323) 934-7095

or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

מפתח ותוכן

פרשת תצא

א. עבודת המלחמה בבירור העולם

3. באופן של מנוחה והתיישבות

העבודה ד"תצא למלחמה" צ"ל באופן שתביא ל"וירשת וישבת בה", מתוך מנוחה והתיישבות; הקשר לערב שבת - יום נישואי אדמו"ר מהוריי"צ, ולט"ו אלול יום התייסדות תומכי תמימים, שלשים יום לפני חג הסוכות

18. עבודת השמחה להביא את הגאולה

ענין השמחה המודגש בכו"כ ענינים בשבת זו; עבודה חדשה להביא את הגאולה - ע"י שמחה

הוספה / בשורת הגאולה

28. משיחות ש"פ תצא, י"ד אלול ה'תנשא"א

"הגיע זמן גאולתכם"; כבר נסתיימה התקופה דעבודת "חיילי בית דוד" לפעול התגלות וביאת המשיח, ועתה עומדים בתקופה דתשלום השכר על כללות מעשינו ועבודתינו "תשרה שכינה במעשה ידיכם"; הוראה בפועל: לפרסם בכל מקום ומקום שעומדים בסיום וחותרם דמעשינו ועבודתנו ובהתחלת התקופה דתשלום השכר, "מתן שכרן של צדיקים"; בהתאם לכך צריכה להיות העבודה גם בענינים השייכים לימות המשיח; לימוד התורה בעניני משיח וגאולה וביהמ"ק, מתוך מנוחה והתיישבות, שמחה וטוב לבב; עריכת התוועדות של שמחה, מעין והכנה לקיום היעוד "אז ימלא שחוק פיננו"; בדורנו זה נעשה הענין ד"ימלא שחוק פיננו" בלשון הוה

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת אי"א
ר' יקותיאל מנחם ע"ה
ב"ר שרגא שליט"א

ראפ

חסיד ומקושר בכל נימי נפשו
לכ"ק אדמו"ר מה"מ
משיג ומשפיע
בישיבת תומכי תמימים
ליובאוויטש המרכזית 770
ניהל הבית חב"ד
בנמלי התעופה
ובחברת "אל על" במיוחד
וזכה שהרבי שלח המצות ע"י
ואמר עליו "אונזער יקותיאל"
נואם קבוע בסיומי הרמב"ם ב-770
והדפיסם ב"תקות מנחם"
ניהל "ועד המחנכים"
פעל במרץ בעניני שלימות הארץ
ראש מטה שירה וזמרה
לקבלת פני משיח צדקנו
קירב רבים אל רבנו ובדרכי נועם
השאיר דור ישרים יבורך
הולכים בדרכי רבותינו נשיאנו

נקטף בתאונת דרכים

ביום השני לפ' "וקם שבט מישראל"
י"ב תמוז ה'תשע"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י ידידיו

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

Reprinted with permission of:
"Vaad L'Hafotzas Sichos"

by:

Moshiach Awareness Center,

a Project of:

Enlightenment For The Blind, Inc.

602 North Orange Drive.

Los Angeles, CA 90036

Tel.: (323) 934-7095

Fax: (323) 934-7092

<http://www.torah4blind.org>

e-mail: yys@torah4blind.org

Rabbi Yosef Y. Shagalov,
Executive Director

Printed in the U.S.A.

תצא ב

עבודת המלחמה בבירור העולם באופן של מנוחה והתיישבות

שהמלחמה היא באופן ש"ונתנו ה' אלקיך בידך ושבת שביו" (כהמשך וסיום הכתוב), ה"ז קשור עם מעמד ומצב דהעדר המנוחה וההתיישבות [כמודגש גם בפס"ד הרמב"ם³], ומאחר שיכנס בקשרי המלחמה ישען על מקוה ישראל כו' וישים נפשו בכפו כו' ולא יחשוב לא באשתו ולא בבניו כו' ויפנה מכל דבר למלחמה כו' בכל לבו ובכל נפשו⁴], היפך בתכלית מהמעמד ומצב דירושה וישבתה בארץ, "איש תחת גפנו ותחת תאנתו"⁵, ועד להבאת ביכורים (לאחרי כיבוש וחלוקה)⁶, מראשית כל פרי האדמה"⁷ (משבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל⁸), ובאופן ד"ושמחת בכל הטוב גו"⁹ (כהמשך וסיום הפרשה), מתוך התיישבות ומנוחה בשלימות.

ב. ועד"ז בנוגע לביאור תוכן הפרשיות בעבודת האדם לקונו: "כי תצא למלחמה על אויבך" - מורה על היציאה דנפש האלקית משרשה ומקורה למעלה (בעולם האצילות, שעז"נ "נשמה שנתת בי טהורה היא") לירד למטה (עד לעולם

א. הסדר דקריאת התורה הוא ש"מקום שמפסיקין בשבת בשחרית שם קוראין במנחה . . כיצד, שבת ראשונה קורין בשחרית בסדר בראשית, במנחה קורין אלה תולדות נח עשרה פסוקים או יותר . . ועל דרך זו קורין כל השנה"¹, אשר, בקריאת שתי הפרשיות בשבת אחת מודגש הקשר והשייכות דשתי הפרשיות זל"ז².

וצריך להבין בנוגע לשתי הפרשיות שקורין בשבת זו - פרשת כי תצא (שקורין בשחרית) ופרשת כי תבוא (שקורין במנחה) - שהם (לכאורה) ענינים הפכיים זמ"ז:

בשמות הפרשיות (שהשם מורה על תוכן הפרשה כולה) - "תצא" ו"תבוא" - שיציאה וביאה הם ענינים הפכיים זמ"ז, כפשוט.

ובתוכן (התחלת וראש) הפרשיות - "כי תצא למלחמה על אויבך גו"³, "כי תבוא אל הארץ גו' וירשתה וישבת בה" - שיציאה למלחמה וישיבה בארץ הם מצבים שונים והפכיים זמ"ז, שכן, אף

משיחות* ש"פ תצא, י"ד אלול ה'תשנ"א.
נדפס בטה"ש תנש"א ח"ב ע' 796 ואילך.

(* כולל גם ענינים אחרים מהשיחות די"א, י"ג וט"ו אלול. - ע"ד תוכן ימים הנ"ל ראה לקמן סי"ג.)

(1) רמב"ם הל' תפלה פי"ג ה"ג.
(2) נוסף על כללות הענין דסמיכות הפרשיות, כפי שמצינו שבכמה פרשיות מבארים חז"ל הטעם "למה נסמכה פרשת כו' לפרשת כו'" (פרש"י ר"פ בהעלותך ושלה. ועוד).

(3) הל' מלכים ספ"ז.

(4) לשון הכתוב - מלכים-א ה, ה. מיכה ד, ד.

(5) פרש"י ר"פ תבוא.

(6) תבוא כו, ב.

(7) פרש"י עה"פ.

(8) שם, יא.

(9) ראה אוה"ת ריש פרשתנו. ד"ה כי תצא

בסה"מ תרמ"ו (ע' כו"ז).

ש"נתן⁶ ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע", ועתה עומדים בתקופה השייכת למזמור צדי"ק, שסיומו וחותרו בפסוק, "ויהי נועם ה' אליקינו עלינו גו' ומעשה ידינו כוננהו", ש"תשרה שכינה במעשה ידיכם"⁷, שזהו תשלום השכר על כללות מעשינו ועבודתינו.

* * *

מההוראות מהאמור לעיל בנוגע למעשה בפועל – "המעשה הוא העיקר"⁸:

לפרסם בכל מקום ומקום שעומדים בסיום וחותרם דמעשינו ועבודתינו ("כי תצא למלחמה על אויבך"), ובהתחלת התקופה דתשלום השכר, "מתן שכרן של צדיקים" ("כי תבוא אל הארץ גו' וירשתה וישבת בה"), ובהתאם לכך צריכה להיות העבודה גם בעינים השייכים לימות המשיח, החל מלימוד התורה בעיני משיח וגאולה וביהמ"ק, ועוד ועיקר – מתוך מנוחה והתיישבות, שמחה וטוב לבב, כולל גם ע"י עריכת התועדויות של שמחה, ובמיוחד בשייכות לשמחת נישואין ושבעת ימי המשתה (כולל גם חזיון "מנהג ישראל" לערוך סעודת עניים), מעין ודוגמא והכנה לקיום היעוד "אז (לעתיד לבוא) ימלא שחוק פיננו"⁹, אשר בדורנו זה, שנשיא הדור, כ"ק מו"ח אדמו"ר, ששמו השני "יצחק", ע"ש הצחוק והשמחה, הוא נשיא השמיני ("אז" בגימטריא שמונה) להבעש"ט, נעשה הענין ד"ימלא שחוק פיננו" (לא בלשון עתיד, "אז", אלא) בלשון הווה.

(משיחות ש"פ תצא, י"ד אלול תנש"א)

(6) תבוא כט, ג.

(7) פרש"י עה"פ.

(8) אבות פ"א מ"ז – שלומדים בשבת זו.

(9) תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א.

וענין זה מודגש גם באמירת ולימוד שני הפרקים דמסכת אבות (פרק ראשון ופרק שני) בשבת זו:

בהתחלת פרק ראשון – "משה קיבל תורה מסיני¹¹ ומסרה כו" לכאו"א מישראל עד סוף כל הדורות, "והעמידו תלמידים הרבה" – מודגשת כללות העבודה דבנ"י בקיום התורה¹², ובסוף פרק שני – "ודע שמתן שכרן של צדיקים לעתיד לבוא" – מודגש ענין השכר.

ואף שעבודה ושכר הם ענינים ("פרקים") שונים ובזמנים שונים, וכמחז"ל¹³, "היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם", מ"מ, קורין ולומדים שניהם (הפרק דעבודה והפרק דשכר) בשבת אחת ובהמשך אחד (ללא הפסק בינתיים)¹⁴, ועד – כפרק אחד¹⁵.

ד. ונקודת הביאור בזה:

התחלת הקריאה דפרשת כי תבוא לאחרי ובהמשך להקריאה דפרשת כי תצא היא כמו פירוש וביאור דפרשת כי

(11) לאחרי יציאתה (ונסעה וירדה) מהמעמד ומצב ד"חמודה גנוזה שגנוה לך" (שבת פח, ב) – שבוה מרומז הקשר והשייכות דפרשת תצא.

(12) ובפרטיות יותר – בה"שלשה דברים" שעליהם "העולם עומד", תורה עבודה וגמילות חסדים (משנה ב').

(13) עירובין כב, א. וראה לקו"ש חכ"ט ע' 41 (לעיל ע' 84) ואילך. וש"נ.

(14) ויש לומר, שבוה מודגש חידוש גדול יותר מהמשך דקריאת הפרשיות כי תצא וכי תבוא, לאחרי ההפסק בין שחרית למנחה.

(15) ועד שסברא לומר (וצ"ע ובירור בזה) משנת "כל ישראל" לפני פרק ראשון ומשנת "רבי תנאי בן עקשיא" לאחרי פרק שני, ולא ב"פ (לפני ולאחרי כל פרק בפ"ע), כיון שאמירתם בשבת זו היא כפרק אחד.

העשי' הגשמי, שעז"נ "אתה בראתה כו' יצרתה כו' נפחתה כו' משמרה בקרבי" ולהתלבש בגוף ונפש הבהמית כדי לבררם ולזככם, ועד להבירור וזיכוך דחלקו בעולם – שעבודה זו היא באופן של מלחמה עם המנגד ("אויבך"), ובפרט בזמן הגלות, שמצד ההעלם וההסתר דחשכת הגלות מודגש יותר תוקף המנגד ובמילא גם הצורך במלחמה בתוקף כדי לבטלו.

ו, "כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך נחלה וירשתה וישבת בה" – מורה על עבודה באופן של מנוחה ושלום, בזמן שישראל יושבין על אדמתם וביהמ"ק על מכונו (ועד כבימי שלמה) – היפך בתכלית מהמעמד ומצב ד"כי תצא למלחמה על אויבך" שבועודה דזמן הגלות. ג. ועוד ועיקר:

התוכן ד"כי תבוא אל הארץ גו' וירשת וישבתה בה" בהקריאה בתורה (ש"היא נצחית"¹⁶) ביום זה, שייך גם (ובעיקר) להביאה אל הארץ ירושה וישיבה בארץ לעתיד לבוא, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ועפ"ז מודגש יותר החילוק וריחוק הערך שבין הפרשיות כי תצא וכי תבוא (שקורין ביום זה) – לא רק ב' אופני עבודה (בדרך של מלחמה ובדרך של מנוחה ושלום) שחלוקים זמ"ז, אלא חילוק כללי שבין עבודה לשכר – שפרשת כי תצא קשורה עם מעשינו ועבודתינו (כולל – זמן משך הגלות), ופרשת כי תבוא קשורה עם השכר דלעתיד לבוא.

(16) תניא רפ"ז.

הוספה בשורת הגאולה

לח.

והדגשה מיוחדת בכהנ"ל ב(חודש אלול ד) שנת ה'תנשא"א – "תנשא" בלשון ציווי – הן בנוגע להתגלות וביאת המשיח ש"נשא גוי מאד"¹, והן בנוגע להנישואין דכנס"י והקב"ה שבימות המשיח, ובלשון הילקוט שמעוני²: "שנה שמלך המשיח נגלה בו . . . עומד על גג בית המקדש . . . ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם".

* * *

תלמידי הישיבה נקראים "תמימים" ע"ש שלומדים "תורת ה' תורה הנגלית ותורת החסידות תמימה"³, ולא עוד אלא שהלימוד דפנימיות התורה הוא בהבנה והשגה . . . מעין ודוגמת והכנה להמעמד ומצב דימות המשיח ש"יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים ושיגו דעת בוראם כו"⁴.

וגם (ולכן) נקראים "חייילי בית דוד" שמנצחים את המעמד ומצב ד"חרפו עקבות משיחך", ופועלים התגלות וביאת משיח בן דוד באופן ד"ברוך ה' לעולם אמן ואמן"⁵, כלשון הכתוב בסיום וחותרם מזמור פ"ט בתהלים.

ולהעיר שתקופה זו (שמתוארת בסיום מזמור זה) נסתיימה כבר לאחרי מעשינו ועבודתינו במשך ארבעים שנה מהסתלקותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שניתוסף בהפצת המעיינות חוצה באופן

(1) ישע'י נב, יג.

(2) ישע'י רמז תצט.

(3) שיחת שמח"ת תרנ"ט – "התמים" ח"א ע' כה.

(4) רמב"ם בסיום וחותרם ספרו "משנה תורה".

(5) כדברי כ"ק אדנ"ע בשיחתו הידועה בשמח"ת תרס"א (נדפסה בלקו"ד ח"ד תשפו, ב ואילך. ועוד).

מובן גם בנוגע לנתינת השכר על עבודתם של בני ע"י הקב"ה (בדוגמת "בעל הבית" ששוכר "פועלים", "בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך", כלשון המשנה בפרקי אבות דשבת 20ז²⁰), שנוסף על "מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבוא", "למחור לקבל שכרם"²¹, צ"ל וישנו גם השכר שניתן בו ביום, "ביומו (היום לעשותם)" תתן שכרו"²², כדלקמן.

ה. ויובן בהקדם ביאור הענין ד"כ"י תצא למלחמה על אויבך", כפירוש רש"י "במלחמת הרשות הכתוב מדבר" – בעבודת האדם:

ע"פ האמור לעיל (ס"ב) ש"כ"י תצא למלחמה על אויבך" רומז על כללות

הן דברים המוכרחים לקיום האדם (העבודה בשדה), והן דברים של תענוג (העבודה בכרם). – וראה בארוכה לקו"ש ח"ד ע' 132 ואילך. (19) כמ"ש "מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל", "מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות" (שמור"ר פ"ל, ט).

(20) פ"ב מט"ו. מ"ד"טו.

(21) ולהעיר, שגם ענין זה (שהשכר הוא למחר, לעתיד לבוא) מרומז בפרשת כי תצא – כדרשת חו"ל (סוף חולין) על הפסוק (פרשנו כב, ז) "למען ייטב לך והארכת ימים" (שנאמר בשכר מצות שילוח הקן), "תניא דבי ר' יעקב אומר אין לך כל מצוה ומצוה שבתורה שאין תחיית המתים תלוי" בה, בכבוד אב ואם כתיב למען יאריכון ימיך ולמען ייטב לך, בשילוח הקן כתיב למען ייטב לך והארכת ימים, הרי שאמר לו אביו עלה לבירה והבא לי גוזלות ועלה ושלח את האם ולקח את הבנים ובהזרתו נפל ומת, היכן אריכות ימי של זה והיכן טובתו של זה, אלא למען יאריכון ימיך בעולם שכולו ארוך. ולמען ייטב לך לעולם שכולו טוב . . . שכר מצות בהאי עלמא ליכא" (וראה בארוכה לקו"ש ח"ט ע' 197 ואילך).

(22) ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 138 (לעיל ע' 243) ואילך.

תצא – שגם העבודה דמלחמה ("כי תצא למלחמה על אויבך") צריכה להיות באופן של מנוחה והתיישבות ("כי תבוא אל הארץ גוי וירשתה וישבת בה"), ויתירה מזה, שבכללות העבודה ("כי תצא") ישנו כבר מעין ודוגמא ועד להתחלת המעמד ומצב דשכר ("כי תבוא").

ובסגנון המשנה דפרקי אבות: "ודע שמתן שכרן של צדיקים לעתיד לבוא" – דיש לומר הפירוש בזה, שהעבודה עצמה היא מתוך התקשרות והתחברות ("דע", ש"דעת הוא לשון התקשרות והתחברות"¹⁶) עם המעמד ומצב ד"שכרן של צדיקים לעתיד לבוא", היינו, שבזמן העבודה ("היום לעשותם") ישנו מעין ודוגמא והתחלת השכר דלעתיד לבוא.

ויש לומר, שענין זה מרומז גם בפרשת כי תצא עצמה – שבה נאמר הציווי דנתינת שכר שכיר (פועל) באופן ש"ביומו" תתן שכרו"¹⁸, ומזה

(16) תניא ספ"ג.

(17) כד, טו (התחלת השיעור דיום הש"ק).

(18) נוסף על הדין שנאמר בפרשתנו לפנ"ו – "כי תבוא בכרם רעך ואכלת ענבים כנפשך שבעך", "כי תבוא בקמת רעך וקטפת מלילות בידך" (כג, כה"כ), ש"בפועל" הכתוב מדבר (פרש"י שם), ש"מצוה שיניח אותן לאכול ממה שהן עושין בו" (רמב"ם הל' שכירות רפ"ב), ודוגמתו בעבודתם של ישראל בכרמו ושדה של הקב"ה (שנקרא "רעך" (שמור"ר ר"פ יתרו. ועוד)) – שהקב"ה מניח להם לאכול (שזה כולל כל צרכי האדם, שכולם נקראים בשם אכילה) כדי צרכם,

(* ואפילו בבהמה נאמר "לא תחטום שור בדישו" (פרשתנו כה, ט).

עבודת האדם בעולם - איך יתפרש ש, במלחמת הרשות הכתוב מדבר" (שאינן ציווי וחיוב לצאת למלחמה, אא"כ רצונם של ישראל בכך), הרי, היציאה למלחמה דברירור הגוף ונה"ב וחלקו בעולם היא ציווי וחובה?²³ ומזה באים לשאלה נוספת - בנוגע לתשלום שכר על העבודה?²⁴

„שכר” - שייך בפועל שמשכיר את עצמו לעבוד את בעה"ב תמורת השכר, כיון שלולי זאת אין עליו חיוב לעבוד את בעה"ב, משא"כ בעבד שקנוי לרבו וחיוב לשמש את רבו, לא שייך שכר. וכיון שבנ"י חייבים בעבודת ה' (גם) מדין עבד, כמ"ש²⁵ „כי לי בני ישראל עבדים”, ועוד יותר מחיוב דעבד, כיון ש„אני (לא) נבראתי (אלא) לשמש את קוניי”²⁶ - מהו"ע דתשלום שכר על העבודה והשימוש לקונו, הרי שכר ניתן על עבודה שהיא באופן של רשות („מלחמת הרשות”), ולא על עבודה שהיא באופן של חובה?

ו. ויש לומר הביאור בזה - ע"פ דיוק הלשון „כי תצא למלחמה על אויבך”, „תצא” דייקא?²⁷

עבודת האדם בעולם היא באופן של יציאה („תצא”) ממקומו האמיתי - לא

(23) אלא שקיום הציווי בפועל תלוי בבחירתו של האדם - „רשות לכל אדם נתונה . . . להיות צדיק כו” (רמב"ם הל' תשובה רפ"ה).

(24) ראה גם לקו"ש ח"ז ע' 394 ואילך.

(25) בהר כה, נה.

(26) משנה וברייתא סוף מס' קידושין (ע"פ גירסת המלאכת שלמה למשנה שם. ועוד).

(27) אף שמצינו בקרא גם בלשון ביאה - „כי תבואו מלחמה גוי” (בהעלותך יו"ד, ט).

רק ביחס לעמידת הנשמה בעולם האצילות („נשמה שנתת בי טהורה היא”, כנ"ל ס"ב), אלא גם (ובעיקר) ביחס לשרשה ומקורה הראשון - למעלה מכל סדר ההשתלשלות (כולל גם למעלה מהתחלת ההשתלשלות (בצמצום²⁸ הראשון²⁹), שהרי „מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר”³⁰, ובהם נמלך הקב"ה ע"ד בריאת סדר ההשתלשלות, כמארז"ל³¹ „במי נמלך בנשמותיהם של צדיקים” - להיותם „חלק אלקה ממעל ממש”³², מציאות אחת עם מהותו ועצמותו ית', „ישראל וקוב"ה כולא חד”³³.

ויש להוסיף, שענין זה מרומז גם במ"ש בהמשך הפרשה³⁴ „ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם גוי' כי אהבך הוי' אלקיך” - כמבואר בלקו"ת³⁵ ש„הוי' הוא אלקיך ממש, שבכל נפש מישראל יש בחי' (ועצא"כ הארה) משם הוי' ממש, וכמ"ש³⁶ כי חלק הוי' עמו

(28) ויש לומר, ש„כי תצא (למלחמה) רומז גם על הצמצום, שהוא כמו מלחמה כביכול לצמצם את האור, ובפרט בצמצום הראשון שהוא בדרך סילוק.

(29) ובפרטיות יותר - לא רק הצמצום שבבחי' עיגול, אלא גם הצמצום שלפנ"ז שהוא מרובע ולא עיגול (כדאיתא בספרי קבלה, ומובא לעתים נדירות בדרושי חסידות (ראה סה"מ תרנ"ט ע' עז בהערה ד"ה רושם. וש"נ).

(30) בר"פ"א, ד.

(31) ראה שם פ"ח, ז. רות רבה פ"ב, א (ג).

(32) תניא רפ"ב.

(33) ראה חז"ג עג, א.

(34) כג, ו.

(35) פרשתנו לח, ג ואילך. וראה לקמן

הערה 43.

(36) האוינו לב, ט.

מציאות של אויב ומנגד (ואדרבה - שמתהפך לטוב), שאז, השמחה היא בתכלית השלימות.

ואין מקרא יוצא מידי פשוטו⁸⁹ - קיום מצות מחייבת עמלק בפועל ממש, בהקדמת המצוה דמינוי מלך (לא רק „שופטים ושופטים תתן לך”⁹⁰, אלא גם „שום תשים עליך מלך”⁹¹), ומיד לאח"ז בנין בית המקדש⁹² -

שאינן ציווי שמכרחו, מ"מ, אינו יכול לסבול שיש בעולם מציאות של אויב ומנגד, ולכן יוצא למלחמה (נתבאר בארוכה בהתוועדות).

(89) שבת סג, א. וש"נ.

(90) ר"פ שופטים.

(91) שם יז, טו.

(92) ודוגמתו בעבודת כאו"א מישראל בהכניסה לא"י הפרטית שלו („עשה כאן בחו"ל) ארץ ישראל”: מינוי מלך - קבלת עול מלכות שמים, מחייבת עמלק - ביטול המנגד שרוצה לפעול קרירות בעבודת ה' („אשר קרך”), ובנין ביהמ"ק - „ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם”.

ואז תהי' השמחה בתכלית השלימות - „ביום שמחת לבו”, „זה בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו”, שלימות השמחה דביהמ"ק דלעתיד (כנ"ל ס"ז), במהרה בימינו ממש.

[בסיום השיחה ניגנו ניגון הקפות להרלו"צ ז"ל, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עמד מלא קומתו ורקד בשמחה רבה ועצומה, יחד עם כל הקהל - בשמחה כדי להביא את המשיח].

(93) סנהדרין כ, ב. רמב"ם ריש הל' מלכים.

בעצמותו ית', מעין ודוגמת שמחת הגלות ולהביא את אור הגאולה ע"י משיח צדקנו.

ג) וקרוב לסיימה של שנת תשמח ותשמח - שהיתה שנת הצלחה⁸⁷, כפי שראו במוחש שמהענינים שעסקו ופעלו במשך השנה היו באופן של הצלחה, והתקוה חזקה שהצלחה זו תימשך עד לסיימה של השנה, בכל הענינים, ועאכ"כ בענינה העיקרי של השנה, תשמח ותשמח - להוסיף בשמחה מיוחדת הנ"ל.

י. ויה"ר שעבודת השמחה בשביל להביא את המשיח תהי' הפעולה האחרונה בימי הגלות, בכ"י תצא למלחמה על אויבך" (כמ"ש בריש פרשתנו), כמבואר בלקו"ת⁸⁷ (הפרשה החסידית) ש"מלחמה זו היא מ"ש⁸⁸ מלחמה לה' בעמלק מדור דור⁸¹, וכמ"ש בסוף פרשתנו⁸², תמחה⁸³ את זכר עמלק" - הפעולה האחרונה ד"היילי בית דוד⁸⁴ לבטל את חשכת

78) להעיר מהשייכות הצלחה לדורנו זה - שהרי, שמו הראשון של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו הוא "יוסף", שעליו נאמר (וישב לט, ב) "ויהי איש מצליח" (וראה אה"ת עה"פ).

79) לה, ג.

80) ס"פ בשלח.

81) וראה תיב"ע עה"פ: לתלתי דריא מדרא דעלמא דין ומדרא דמשיחא ומדרא דעלמא דאתי. 82) דנעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן (ספר יצירה פ"א מ"ז).

83) תמחה" דייקא, ע"י העבודה בכח עצמו, נוסף על הפעולה שמצד הקב"ה - אמחה את זכר עמלק", מלחמה לה' בעמלק".

84) כדברי כ"ק אדנ"ע בקשר להתייחסות ישיבת תומכי תמימים בט"ו אלול תרנ"ז, בעת "סעודת החופה" דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (ראה בארוכה לקו"ד ח"ד תשפז, ב ואילך. סה"ש תש"ב ס"ע 141 ואילך).

יעקב חבל נחלתו, שהם חלק והארה משם הוי' ממש", ולא רק "הוי' שבנאצלים", אלא גם "הוי' שבמאציל", ולא רק ד' אותיות שם הוי', אלא גם בחי' קוצו של יו"ד, שלמעלה משם הוי', ועד לבחי' דלא אתרמזו בשום אות וקוצא כלל, ועד לעצמותו ית'.

ועפ"ז יש לבאר ש"כ"י תצא למלחמה גו" קאי "במלחמת הרשות": כיון שישראל הם "חלק הוי'", "ישראל וקוב"ה כולא חד", הרי הם למעלה לגמרי משייכות למציאות העולם ולעבודה בעולם, וירידתם לעולם (באופן של יציאה "תצא") ממקומם האמיתי כפי שהם חד עם קוב"ה" לצורך העבודה דבירור העולם, היא, לאחר שנעשה סדר ההשתלשלות דבריאת העולם, "ברשותם" של ישראל (כביכול) שבהם נמלך לברוא העולם, ולכן, ירידתם לעולם ועבודתם בעולם היא בבחינת "מלחמת הרשות"³⁷.

בסגנון אחר: מצד מציאותם של ישראל כפי שנבראו בעולם, עבודתם היא באופן של חובה - "אני נבראתי לשמש את קוני"; אבל מצד מציאותם האמיתית שלמעלה מהעולם (שמודגשת בדיוק הלשון "תצא", שבריתם בעולם היא לאחר היציאה ממקומם האמיתי שלמעלה מסדר השתלשלות בריאת העולם), עד כדי כך, שבהם היתה

37) ויש לומר, שמטעם זה גם העבודה בפועל היא באופן ש"רשות לכל אדם נתונה. . . הרשות בידו, הוא שכתוב בתורה הן האדם הי' כאחד ממנו. . . עושה כל מה שהוא חפץ ואין מי שיעכב בידו כו" (רמב"ם שבהערה 23. וראה לקו"ת אמור לה, ב).

ז. ולתוספת ביאור הענין דתשלום שכר על העבודה - יש להקדים תחילה כיאור כללות ענין העבודה ד"כ"י תצא למלחמה על אויבך": יציאת ("כ"י תצא") הנשמה ממקומה האמיתי ש"ישראל וקוב"ה כולא חד", לירד למטה ולהתלבש בגוף בעוה"ז הגשמי, היא, מפני שנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים⁴⁰, דאף ש"קודם שנברא העולם הי' הוא לבדו יחיד ומיוחד וממלא כל המקום הזה שברא בו העולם", הרי, על ידי "השתלשלות העולמות וירידתם ממדרגה למדרגה. . . נברא עוה"ז הגשמי והחומרי ממש והוא התחתון במדרגה

38) ועפ"ז יומתק דיוק הלשון "הכתוב מדבר" - כי, הענין ד"מלחמת הרשות" הוא מצד שרש הענינים למעלה (הכתוב מדבר).

39) להעיר מהמבואר בענין "תפלת ערבית רשות", "רשות" שלמעלה מ"חובה" - ש"רשות" מורה על בחי' שאין אתעדל"ת מגעת שם (ראה לקו"ת שה"ש כד, ב. ובכ"מ), וזוה מובן גודל מעלת השכר - שעם היותו שכר על עבודת האדם (ע"ד אתעדל"ע שנמשכת ע"י אתעדל"ת), היה מבחי' נעלית ביותר שאין אתעדל"ת מגעת שם, מצד מציאותם האמיתית דישאל שהם חד עם עצמותו ית'.

40) ראה תנחומא נשא טז. ועוד.

שאינן תחתון למטה ממנו בענין הסתר אורו ית'. . . שכן עלה ברצונו ית' להיות נחת רוח לפניו ית' כד אתכפיא סט"א ואתהפך השוכא לנהורא כו"י⁴¹, היינו, שהתגלות עצמותו ית' תהי' בתחתונים.

ולכן:

כדי שפעולתם של ישראל בעשיית הדירה תהי' מצד התחתונים - יש צורך שהנשמה תצא ממקומה האמיתי בעצמותו ית', ותרד למטה ותלבוש בגוף בעוה"ז הגשמי (ככל הנבראים שבעולם), שיש בו מציאות של מנגד («אויבך») שצריכים ללחום בו («מלחמה»).

וכדי שעבודתם של ישראל תפעל ותעשה דירה לעצמותו ית' (לא רק לדרגת האלקות שבערך העולם, אלא דירה לעצמותו ית', בדוגמת דירת האדם שבה מתגלה בכל עצמותו⁴²) - יש צורך שבירידתם למטה יהי' ניכר מוצאם («כי תצא» בלשון הוה) ממקומם האמיתי בעצמותו ית'.

בסגנון אחר: החידוש שבירידת הנשמה למטה הוא שגם בהיותה בבחינת מציאות ה"ה חד עם עצמותו ית' (כמודגש בכך שגם במעמד ומצב ירוד לא יכול יהודי להפרד ת"ו מאחדותו ית'⁴³), ולכן, נעשה על ידה החידוש

(41) תניא רפ"ו.

(42) ראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא. וש"נ.

(43) ולכן, לא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם גוי' כי אהבך הוי' אלקיך, ש"אע"פ שבא בטענה (דמקום עון לישראל כו') אעפ"כ לא אבה . . . לשמוע את דבריו כלל, ולא שיש להשיב על דבריו תשובה נוצחת מטעם ודעת המושג ומובן, רק שאין מקבלין ושומעין את דבריו כלל בלי

לאידך גיסא: היתכן שבמשך כל הדורות לא השתדלו להביא את המשיח ע"י שמחה, גם לא לאחר הכרות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, «לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה»!

והגע עצמך: הרי עשו כל מה שניתן לעשות כדי להביא את המשיח, עד לשחיקת האבן היקרה שבכתר המלך כו' כדי לשפוך לתוך פיו של בן המלך, ועד כדי כך, שפירו והפיצו האבן היקרה דכתר המלך בשבעים לשון, ועד שיוכל לבוא אפילו לאינו יהודי... ואעפ"כ, לא השתדלו להביא את המשיח ע"י שמחה!

והגע עצמך: הרי עשו כל מה שניתן לעשות כדי להביא את המשיח, עד לשחיקת האבן היקרה שבכתר המלך כו' כדי לשפוך לתוך פיו של בן המלך, ועד כדי כך, שפירו והפיצו האבן היקרה דכתר המלך בשבעים לשון, ועד שיוכל לבוא אפילו לאינו יהודי... ואעפ"כ, לא השתדלו להביא את המשיח ע"י שמחה!

וי"ל הביאור בזה - בפשטות - שכשנמצאים בחושך כפול ומכופל דהגלות, שכל בני נמצאים בגלות, ושכינתא בגלותא⁷⁰, הרי מובן, שמצד גודל צער הגלות לא שייך שמחה בטרתה.

אבל אעפ"כ, כיון שסוכ"ס מוכרחים להביא את המשיח - לא נותרה ברירה אלא להביא את המשיח ע"י השמחה, שמחה בטרתה.

ובנוגע להקושי לפעול רגש של שמחה בטרתה בחשכת הגלות - הרי, מכיון שמוכרחים להביא את משיח צדקנו, עכצ"ל, שבסוף זמן הגלות ממש - נותנים כחות מיוחדים⁷¹ שיוכל להיות ענין השמחה בטרתה, והביאור - ששמחה זו נעשית ע"י התבוננות שתיכף ומיד ממש בא משיח צדקנו⁷²,

ט. וההתחלה בזה - בזמן המסוגל ביותר לענין השמחה, כנ"ל:

א) בהמשך ליום ועש"ק י"ג אלול, יום הנישואין דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שהתחיל ומשיך בה, שטורעם" ד, לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", כולל ובמיוחד - ע"י ההוספה בשמחה, כמודגש גם בשמו (השני) של בעל השמחה - «יצחק», מלשון שחוק ושמחה, עד לשלימות השמחה, «אז ימלא שחוק פיננו»⁷⁴, שמחת הגאולה,

ב) ביום הש"ק י"ד אלול, שלושים יום לפני החג, «זמן שמחתנו», ששלימותה - בשמיני עצרת⁷⁵ ושמת-תורה, «יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך»⁷⁶, «ישראל ומלכא בלחודוהי»⁷⁷, שמחתם של ישראל

דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (אלול תש"ב) הוא: שישו ושמוחו בשמחת גאולה!

(73) מכלילתא ופרשי" בא יב, מא.

(74) תהלים קכו, ב.

(75) להעיר, ששמע"צ כנגד יוסף (וח"א רח, ב) - שמו (הראשון) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

(76) משלי ה, יו.

(77) וח"א סד, א"ב. שם רח, ב.

מבקש כו' אלא לפי כחן⁶², ואדרבה: מצד רצונו של הקב"ה בשלימות העבודה - ה"ז טעם נוסף לזרז ביאת משיח צדקנו והגאולה השלימה, שאז, תהי' עבודתם של ישראל, "כמצות רצונך", בתכלית השלימות!...

וא"כ, נשאלת השאלה: מה עוד לעשות שלא עשו עדיין?!...

זו. ויש לומר, שהדבר שעדיין לא עשו בשביל להביא את המשיח הוא - עבודת השמחה הרצויה בשביל להביא את המשיח:

נוסף לכך ששמחה פורצת כל הגדרים, גם גדרים הגלות, יש בשמחה סגולה מיוחדת להביא את הגאולה - כמבואר בהמשך שמה שמחה הנ"ל⁶³ ש"שמחת לבו"⁶⁴ שהיתה בבנין ביהמ"ק הא' והב' לא היתה שמחה שלימה, ועיקר השמחה תהי' בביהמ"ק העתיד בגאולה העתידה, ש"אז תהי' השמחה בבחי' א"ס עצמותו ומהותו בבחי' שמחה עצמית ממש", וממשיך לבאר⁶⁵, ששמחה העצמית זו מעוררים ע"י שמחה של מצוה, שהשמחה של המצוה מגעת למעלה יותר מהמצוה עצמה, ועל ידה דוקא מעוררים השמחה העצמית דלעתיד לבוא.

ומכיון שכן, הרי, הדרך להביא את המשיח היא - לכאורה, ולא רק לכאורה, אלא כ"ה מסקנת הענין - ע"י הוספה בשמחה, שמחה בטרתה, שמחה שתומ"י תביא את משיח צדקנו.

ח. אמנם, עפ"ז מתעוררת השאלה

העיקרים מ"ג פל"ג (הובאו ונתבארו באוה"ת לתהלים ויהל אור, עה"פ). ובכ"מ.

67) תבוא כח, מזו. וראה רמב"ם הל' לולב בסופן. שער המצות להארז"ל בהקדמתו. של"ה ס"פ תבוא (שפור, א). תניא פכ"ו. לקו"ת תוריע כ, ג. סידור (עם דא"ח) רפא, ד. המשך תער"ב ח"ג ע' אירסא ואילך. ועוד.

68) תהלים יט, ט. וראה טור ורמ"א ושו"ע אדה"ז אור"ח סצ"ג ס"ג. טושו"ע שם ר"ס תקנד (מתענית ל, סע"א).

69) להעיר מהידוע (ראה שד"ח כרך ט' כללי הפוסקים סט"ז אות ח'). וש"נ) שלפעמים משתשים בלשון "לכאורה" גם בדבר שנשאר למסקנה. ו"ל שהלשון "לכאורה" (בכ"ף הדמיון) הוא גם למעליותא, "כאורה", להיותו למעלה מאורה.

62) תנחומא נשא יא. במדבר פ"ב, ג.

63) סה"מ תרנ"ז ע' רלג. ע' רנב.

64) שה"ש ג, יא. משנה סוף תענית.

65) ע' רנב ואילך.

66) תהלים ק, ב. וראה חז"ג נו, א. ספר

הקבוע דבנ", מקום ראוי ומתאים למעלתם של ישראל - שלהיותם חד עם עצמותו ית', פועלים בהארץ (תחתונים) שתהי' דירה לעצמותו ית'.

ומודגש יותר בהמשך הפרשה, "ולקחת מראשית כל פרי האדמה וגו', מצות ביכורים - שע"י עבודתם של ישראל בבירור העולם מתגלית בעולם מציאותם האמיתית של ישראל

שנקראים "ביכורים"⁴⁷ (כמ"ש "כבכורה בתאנה בראשיתה ראיתי אבותיכם"⁴⁸, "קדש ישראל לה' ראשית תבואתו"⁴⁹) ע"ש שקדמו לכל דבר, להיותם חד עם עצמותו ית', ולכן, על ידם נעשית הארץ דירה לעצמותו ית'.

ט. ובהתאם לתוכן העבודה נעשה גם תשלום השכר על העבודה - "שכר מצוה מצוה"⁵⁰, "שכר מצוה היא (המצוה עצמה)"⁵¹:

לאחרי שרבינו הזקן מבאר⁴¹ ש"תכלית בריאת עולם הזה הוא שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים", ממשך, "ונודע שימות המשיח ובפרט כשיחיו המתים הם תכלית ושלמות בריאת עולם הזה שלכך נברא מתחלתו", וממשיך (בפרק שלאח"כ)⁵² ש"תכלית השלימות הזה של ימות המשיח ותחיית המתים שהוא גילוי אור א"ס ב"ה בעוה"ז הגשמי תלוי

47) זהר ח"ב קכא, רע"א (ברע"מ). ח"ג רנג, ב (ברע"מ) וברמ"ז שם - הובא ונת' באוה"ת ר"פ תבוא.

48) הושע ט, ו.

49) ירמ' ב, ג.

50) אבות פ"ד מ"ב.

51) תניא פל"ט (נב, ב).

52) רפ"ז.

53) לקו"ת דברים א, ב. וראה סה"מ תרכ"ז ס"ע תלג ואילך. תרכ"ט ריש ע' רט. ועוד.

54) רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.

55) ישעי' מ, ה. תניא רפ"ו.

ש"ביומו תתן שכרו", ישנו גם "מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבוא", "למחר לקבל שכרם" (באלף השביעי⁵⁶) - כללות השכר על מעשינו ועבודתנו - דכל בני⁵⁷ שבכל הדורות במשך שית אלפי שנים יהיו עלמא, כולל גם השכר על העבודה דבניי בימות המשיח, ובפרט כשיחיו המתים (כל בני שבכל הדורות שלפננו⁵⁸), שאז דוקא תהי העבודה דלימוד התורה וקיום המצוות בתכלית השלימות: בלימוד התורה - "תורה חדשה מאתי תצא"⁵⁹, גילוי פנימיות התורה, "סוד טעמי" וצפונותי⁶⁰, ובקיום המצוות (נוסף על השלימות דקיום כל המצוות, גם התלויות בהכניסה לארץ וירושה וישיבה ובנין ביהמ"ק, כמצות ביכורים) - השלימת היתירה, "כמצות רצונך"⁶¹.

י. ובעומק יותר - שמעין ודוגמא והתחלה דענין השכר ישנו בעבודה עצמה (לפני שמגיע זמן תשלום השכר על עבודה פרטית זו מצד החיוב ד"ביומו תתן שכרו"), ותיכף ומיד בהתחלת העבודה:

ע"פ האמור שהעבודה והשכר ענינם אחד, שע"י עבודתם של ישראל שהם

(56) ראה תניא שם בהגהה: "וקבלת שכר עיקרו באלף השביעי כמ"ש בלקוטי תורה מהארי ז"ל".

(57) כדיוק הלשון "מתן שכרן של צדיקים", לשון רבים, דקאי על השכר של כל בני "עמך כולם צדיקים", נוסף על השכר של כל יחיד בפ"ע, "ביומו תתן שכרו", לשון יחיד.

(58) ישע"י נד, א. ויק"ר פ"ג, ג.

(59) פרש"י שה"ש א, ב.

(60) לאחר שלימות הבירור דכל עניני העולם שבהם מקיימים המצוות, ושלימות האדם שמקיים המצווה (ראה תו"ח ר"פ ויחי. ובכ"מ).

אמנם, במשך כל הדורות (גם בהתחלת זמנו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) היתה עיקר ההדגשה על הפעולה דהפצת המעיינות חוצה, ולא (כל כך) על הבאת המשיח - אף שבכללות הי' ידוע שהפצת המעיינות חוצה פועלת ביאת המשיח, ומזמן לזמן (ובפרט בהתועדויות די"ט כסלו, וכיו"ב) היו מזכירים ומדברים על ענין זה.

משא"כ כשהגיע הזמן שבו יצא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בהכרזה "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה" - ומוסיף והולך ועד עצם היום הזה, ע"פ ציווי והוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר, "מה להלך עומד ומשמש אף כאן כו"⁵⁵ - ההדגשה על הבאת הגאולה, ועד שכל פעולה ד"מעשינו ועבודתינו"⁵⁶ (כולל בנוגע להפצת המעיינות חוצה) תדורה בכוונה - להביא את משיח צדקנו, מתוך ידיעה שזהו תפקידו המיוחד של דורנו זה - להביא את הגאולה.

ו. אמנם, מאז ההכרזה "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", וה"שטורעם" להביא את המשיח - עברו כבר עשרות שנים, ומשיח צדקנו עדיין לא בא...

להבין בשכלם ענינים בתורת החסידות (לפי ערכם עכ"פ, שהרי, בודאי אין ביכלתם לבוא לדרגת ההבנה והשגה באופן יחוד נפלא כו' כמו בני⁵⁷), כפי שרואים מוחש בדורנו זה. ולהעיר, שעוד בהיותו במדינה היא הורה פעם כ"ק מו"ח אדמו"ר לבאר ענינים בתורת החסידות לפרופסור איגני' יהודי ששאל והתעניין בענינים עמוקים כו'.

(55) סוטה יג, ב.

(56) תניא רפ"ז.

ואין הסבר על זה: אמרו"ל, "כלו כל הקיצין"⁵⁷, והכריז נשיא דורנו בקול קורא לאלתר לגאולה, ומה ש"אין הדבר תלוי אלא בתשובה"⁵⁸ - הרי בודאי שכבר עשו תשובה, שכן, ע"י הרהור תשובה אחד נעשה צדיק גמור⁵⁹, ואין לך אדם מישראל שלא הרהר כו"כ הרהורי תשובה.

ועאכ"כ בעמדנו לאחר ר"ח אלול שבו התחילו לברך איש את רעהו בברכת השנה⁵⁹, כתיבה ותימה טובה לשנה טובה ומתוקה, בנוגע לשנת תשמ"ט, שסימנה "תשמט ידך"⁶⁰, שהקב"ה משמט כל החובות דבניי (אפילו אם נשאר חובות ח"ו), ואינו מזכיר מאומה אודותם, הרי בודאי שענין התשובה כבר ישנו.

תהלים דדוד מלכא משיחא - אמרו כבר בשופי הכי גדול; התועדויות - ערכו לרוב; בהפצת המעיינות - עוסקים כבר מהבעש"ט, יותר ממשך שבעה דורות, וכבר פעלו בריבוי גדול ועצום. ואפילו את"ל שיכולים לפעול עוד יותר - הרי לעשות "כמצות רצונך"⁶¹, רצונו של הקב"ה בשלימות, ה"ז אפשרי רק שם (בביהמ"ק, לעת"ל)! ומה גם ש"איני

(57) סנהדרין צז, ב.

(58) יקדושוין מט, ב (ע"פ גירסת האור זרוע סק"ב).

(59) ראה מטה אפרים או"ח סתקפ"א ס"ט. וראה שה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 610.

(60) ל' הכ' - ראה טו, ג. וראה שה"ש שם הערה 103.

(61) ראה תו"ח ר"פ ויחי. המשך וככה תרל"ז

פי"ז ואילך. ועוד.

ובהדגשה - שאין זה דחיקת הקץ כלל, כי אם, מפני שכבר הגיע זמנה של הגאולה, כאמרו כמ"פ שכבר נסתיימה כל העבודה, ולא נותר אלא, לצחצח הכפתורים⁴⁵, ולהמתין לביאת המשיח.

ובפרטיות יותר:

במשך הדורות שלפנ"ז, כו"כ דורות, נעשו פעולות מיוחדות כדי להביא את משיח צדקנו, כולל ובמיוחד - גילוי תורת החסידות ע"י הבעש"ט⁴⁶, כמ"ש באגה"ק דהבעש"ט⁴⁷ המענה דמלך המשיח על שאלתו של הבעש"ט, "אימתי אתי מר" - "כשיפוצו מעינותיך חוצה".

ובפרט לאחר גילוי תורת חסידות חב"ד ע"י רבינו הזקן⁴⁸, באופן של הבנה והשגה בחב"ד שבנפש, "יתפרנסון"⁴⁸, היינו, לא רק באופן של "טפה" בלבד,

ולהעיר, אשר, להיותה "טפה" ד"מעין", הרי מטהרת בכל שהיא⁴⁹,

אלא באופן של הרחבה והתפשטות והפצה (שמי המעיין נעשו בריבוי גדול כל כך עד שנעשה נהר ורחובות הנהר),

- (45) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.
 (46) שיום הולדתו - ביום הרביעי (שבו נתלו המאורות) ח"י אלול, שמתברך משבת זו.
 (47) נדפסה בכש"ט בתחלתו. ובכ"מ.
 (48) תקי"ז ת"ו בסופו. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 136 הערה 35. וש"נ.
 (49) רמב"ם הלי' מקוואת פ"ט ה"ה. ומה שצ"ל מים שכל גופו עולה בהם (שם רפ"ד) - הרי, גם טפה אחת היא כמות מסוימת, ומורכבת מריבוי עצום של חלקים קטנים כו', ולכן, במחשבה עיונית אפשר לצייר שתימשך ותפשט באופן שתכסה כל גופו (ויש אומרים, שבעקבות התפתחות התעשי' בשנים האחרונות, יתכן שיהי' זה אפשרי גם בפועל, לא רק במחשבה עיונית).

בעולם המעמד ומצב שהי' הוא לבדו ממלא כל המקום הזה שברא בו העולם, שע"ז נקל יותר להשלים כוונת הבריאה ע"י מעשינו ועבודתנו לעשות לו ית' דירה בתחתונים.

יא. עפ"ז יש לבאר גם המשך הפרשיות כי תצא וכי תבוא המודגש בקריאתן בשבת אחת:

בהמשך הפרשיות מרומז שהעבודה ד"כ תצא למלחמה על אויבך" (שקאי על כללות מעשינו ועבודתנו בעולם, ובפרט בזמן הגלות), נעשית באופן ד"כ תבוא אל הארץ גו' (הרי תומ"י) וירשתה וישבת בה" (שקאי על הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו (כנ"ל ס"ג)), היינו, שגם עבודת המלחמה בבירור העולם היא באופן של מנוחה והתיישבות - כיון שבזמן העבודה ("היום לעשותם") ניכר בישראל ועל ידם בעולם המעמד ומצב שלפני הבריאה (שהיא כנ"ל - מעמד של "כי תצא"), והמעמד ומצב דלעתיד לבוא ("כי תבוא").

ולכן: עבודת המלחמה היא מתוך ידיעה והכרה שלאמיתותו של דבר לא שייך מציאות של מנגד - כי המצב הוא של "על אויבך", "למעלה מאויבך"⁶³,

"לפניך", כמרומז בר"ת ד"אני", שהאל"ף שבו, התחלת מציאותו, הוא באופן של נשיאת ראש (נו"ף), להיותו קשור עם הו"ד, יו"ד שלמעלה**.
 (63) לקו"ת פרשתנו לו, רע"א.

(** שנמשך ומתחבר עם הו"ד שלמטה, כמרומז בצירוף אות אל"ף, יו"ד למעלה ויו"ד למטה, והוא"ו שמזכירם יחד (ראה ספר הערכים חב"ד מערכת אותיות (אות אל"ף) ע' 9. וראה ס' הליקוטים (ד"א"ח להצ"צ) ע' תשפ"א. וש"נ).

(64) ולא "שבי" דישראל ח"ו (ע"ד מ"ש במק"א (חוקת כא, א), וילחם בישראל וישב ממנו שבי"*) - וי"ל שמרומז בפירושו רש"י ש"במלחמת ארץ ישראל אין לומר ושבת שבי"ו. (65) ראה המשך וככה תרל"ז פס"ח. סה"מ תר"ל ע' פח. סה"מ קונטרסים ח"ב ססב, ב. ועוד.
 (66) כא, טו.

(67) ראה לקו"ת פרשתנו לח, סע"א. אוה"ת שם ע' תתקו.

(68) כידוע שבשרש הראשון יעקב (תיקון) הוא הבכור (קודם לתהו), כמשל ה"שפופרת כו' יעקב שנוצר ראשונה כו" (פרש"י תולדות כה, כו), ולכן "ואוהב את יעקב" דוקא (ראה ס' הליקוטים (ד"א"ח להצ"צ) ערך יעקב ועשו (ע' אקיד ואילך). וש"נ).

(69) הן הצמצום שבח"י עיגול והן הצמצום שבבחי' מרובע (כנ"ל הערה 29) - שבי' צמצומים אלו קשורים עם תהו ותיקון, שתהו הוא בבחי' עיגולים, ותיקון הוא בבחי' יושר, מרובע (שלפני העיגול).

(* וגם זה - אינה אלא שפחה אחת" (פרש"י (סס).

בריאת העולם⁷⁰ (אלא שנמשך ומתגלה בעולם).

ועד וג' עיקר - שהעבודה היא מתוך מנוחה והתיישבות (כי תבוא אל הארץ גו' וירשתה וישבת בה") כפשוטו, מנוחת הנפש ומנוחת הגוף, ע"י שהקב"ה נותן לכאור"א מישראל כל המצטרך לו בגשמיות וברוחניות, ומתוך הרחבה, מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה - לכל לראש, מצד ההכרח שבדבר לצורך העבודה עצמה⁷¹ (ולא בתורת שכר), כמ"ש הרמב"ם⁷² בנוגע ליעודים הגשמיים שבתורה, ש"הבטיחנו . . . שיסיר ממנו כל הדברים המונעים אותנו מלעשותה כגון חולי ומלחמה ורעב וכיוצא בהן, וישפיע לנו כל הטובות המחזיקות את ידינו לעשות

(70) ויש לומר, שמרומז במ"ש "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" (רוחו של מלך המשיח) שבהתחלת הבריאה (ש"לכך נברא מתחילתו) - כי, שורש תיבת "מרחפת" הם האותיות ר' ח' פ' רפ"ח, רפ"ח ניצוצים דתהו, שתכליתם ומטרתם (ע"י מעשינו ועבודתנו בהבירור שלהם) התגלות "רוחו של מלך המשיח" ש"מרחפת" מהתחלת הבריאה.

(71) ובפרט שכללות העבודה היא באופן ש"ה' אלקין שואל מעמך" (עקב יו"ד, יב) - "שואל" גם מלשון שאלה (והלואה), ובמילא, שייך בזה הגדר ד, עבר לוח* לאיש מלוה** (משלי כב, ז).

(72) ה' תשובה רפ"ט.

(* ופשיטא שלילת הפכו - כמ"ש בפרקי אבות דשבת זו (פ"ב מ"י) "הלוה ואינו משלם . . . שנאמר לוח רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן" (הקב"ה שהוא צדיקו של עולם חונן ונותן למלוה מה שלוח זה (אחר) ממנו ולא פרע לו" (פי' הרע"ב), ועאכ"כ הלוואה (שאיילה) שלו.

** להעיר ששיעור היומי ברמב"ם הוא בהלכות מלוה ולוה.

התורה כגון שובע ושלוש וריבוי כסף וזהב", ונוסף לזה, גם בתורת תשלום שכר שצריך להנתן בזמן ד"היום לעשותם", "ביומו תתן שכרו", ולא רק שכר רוחני (ועד לגילוי אור א"ס ב"ה), אלא גם שכר גשמי, מעין ודוגמת השכר הגשמי שבימות המשיח⁷³, ש"באותו הזמן לא יהי' שם לא רעב ולא מלחמה . . . שהטובה תהי' מושפעת הרבה וכל המעדנים מצויין כעפ"ר⁷⁴, טובה ומעדנים (גם) בגשמיות⁷⁵ (כתוצאה מגילוי אור א"ס ב"ה בעולם⁷⁶).

*

יב. ויש לקשר האמור לעיל לתוכן הזמן שבו קוראין פרשיות אלו - כידוע⁷⁷ ש"המועדים של כל השנה . . . בכולם יש שייכות לאותן הפרשיות שחלות בהן" - חודש אלול:

חודש אלול הוא חודש האחרון דכל השנה, שבו עושים חשבון-צדק של העבודה דכל השנה, על מנת לתקן ולהשלים כל עניני העבודה דתורה

(73) ויש לומר, שכיון שבימות המשיח יהי' קיום התומ"צ בתכלית השלימות (כנ"ל ס"ט), נמצא, שהמעמד ומצב דימות המשיח הו"ע הכרחי (לא רק בתורת שכר, אלא גם) לצורך העבודה עצמה.

(74) רמב"ם בסיום וחותם ספרו, "משנה תורה".
(75) כמו הסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר שתהי' (גם) סעודה גשמית (ראה תשובות וביאורים "קה"ת תשל"ד) ס"א בסופו ובהערה 23 שם.* וש"ג).

(76) ראה בארוכה לקו"ש ח"ז ע' 79 ואילך.
(77) של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב (רצו, א).

(* נדפס באגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ב ע' ערו. המו"ל.

במדרש³⁵ "לימות המשיח יהיו נישואין"³⁶.

ועד"ז י"ל בנוגע ל"דורשין בהלכות חגג" מ"ד באלול (גם) בנוגע לענין השמחה ד"זמן שמחתנו" (כנ"ל ס"א) - שהלשון "דרישה" ("דורשין") קשור עם (דרישת) הגאולה³⁷, כדאייתא בגמרא³⁸ "ציון היא דורש אין לה³⁹, מכלל דבעיא דרישה", ובנדוד"ד, שה"דורשין" בענין השמחה הוא (לא רק בנוגע לשמחה סתם, אלא) בנוגע לשמחת הגאולה, כולל ובמיוחד - שמבקשים ודורשים ותובעים שתהי' כבר שלימות השמחה בגאולה (האמיתית ו) השלימה⁴⁰.

(35) שמו"ר ספ"ט"ו.

(36) ובפרט שהנישואין היום ביום הששי ערב ש"ק* - כנגד אלף הששי (ראה רמב"ן בראשית ב, ג), שהוא ערב והכנה ליום השבת (ובפרט לאחר צנות היום שמתחיל להאיר הגילוי דיום השבת (ראה שעה"כ ענין טבילת ע"ש. ועוד), ועד "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים", ועד שבמנחת ערב שבת אומרים המזמור "הודו לה' גו' יודו לה' חסדו גו'", ארבעה שחייבים להודות - די"ל, שכולל גם שבת והודי' על היציאה מהגלות כו'.

(37) ש"ל שכל עניני דרישה שייכים זל"ז - ע"ד שכל עניני גאולה שייכים זל"ז, "שם גאולה עלה" (פרש"י מגילה יז, ב).

(38) ר"ה לא, א. וש"ג.

(39) ירמ' ל, יז.

(40) ומודגש ביותר ב"ד אלול שחל בשבת - משבעה דנחמתא (נחמה על הגלות ע"י נבואת הגאולה), ולא עוד, אלא, שבשבת זו מפטירים שתי הפטרות (גם ההפטרות דפ' ראה, "עני' סוערה", מכיון שש"פ ראה חל בר"ה, שאז

(* ראה שו"ע א"ע ס"ד ס"ג: פשט המנהג לישא נשים בערב שבת. ולהעיר, שכמה נישואין אצל נשיאי חב"ד היו ביום הששי (סה"ש תש"ג ע' 153).

ה. ובהמשך לזה באה הצעה ובקשה מיוחדת - (להוסיף בענין ה) שמחה כדי להביא את משיח צדקנו והגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש.

ובהקדמה:

במשך כל הדורות דומן הגלות ציפו בני"י והתפללו בכל יום ויום לביאת המשיח, ועאכ"כ צדיקי ונשיאי ישראל שאצלם היתה התשוקה והגעגועים כו' לביאת המשיח בתוקף הכי גדול, וכמה מהם מסרו נפשם לדחוק הקץ⁴¹ (למרות האזהרה שלא לדחוק את הקץ⁴²), כידוע בדברי ימי ישראל:

אבל אעפ"כ, אין זה מגיע לה"שטורעם" ע"ד ביאת המשיח שהתחיל כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בהכרזתו הידועה ב"קול קורא" שנדפס בשעתו (לפני יותר מארבעים שנה) ב"הקריאה והקדושה"⁴³ - "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה"⁴⁴ - לאלתר דייקא, תיכף ומיד ממש,

מפטירים "השמים כסאי", נחמה כפולה, ובמילא, שמחה כפולה.

(41) כמו, ר' יוסף דילוריינו. ועוד. וי"א החווה דלובלין.

(42) ראה כתובות קיא, רע"א ובפרש"י. - ולהעיר, שהצורך באזהרה זו מדגיש גודל תשוקתם של ישראל להגאולה, עד כדי כך, שצריך להזהירם שלא ידחקו את הקץ.

(43) סיון-תמוז תש"א. אלול תש"ב (נדפסו באג"ק שלו ח"ה א'תמו. א'תנה. א'תפ. ח"ו א'תתסז).

(44) להעיר, שעיקר ההכרזה היתה על הגאולה, ובכמה מקומות ב"קול קורא" נזכר רק "לאלתר לגאולה", וה"לאלתר לתשובה" הוא הכנה להגאולה. ובלשון הרמב"ם (הל' תשובה פ"ו ה"ה): הבטיחה תורה סוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין.

שבועיים בלבד בשנת תשמח²⁶ - יש לנצל כל רגע כדי לחטוף ולהוסיף עוד יותר בענין השמחה.

ועאכו"כ בצירוף כל הענינים האמורים - סיומה של שנת תשמח ותשמח, יום השבת י"ד אלול, שלושים יום לפני החג, ובסמיכות ממש למועד שמחת הנישואין דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו - הרי בודאי ובודאי שצ"ל השמחה באופן ד"כפלים לתושי"י²⁷.

ובפרט כשנמצאים בהתוועדות של שמחה במעמד כו"כ עשיריות מישאל, ואמרים, "לחיים" על משקה המשמה, ומברכים איש את רעהו בברכת כתיבה ותמימה טובה לשנה טובה ומתוקה, שע"ז ניתוסף עוד יותר בענין השמחה. ד. והנה, ענין השמחה (המודגש ביותר בשבת זו) קשור ושייך להגאולה:

שמחה בתכלית השלימות - תהי' בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאו יבטלו כל הענינים הבלתי-רצויים, ועד כמ"ש²⁸, "ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים", ואדרבה, הענינים הבלתי-רצויים עצמם יהפכו לטוב²⁹, שע"ז יתוסף בענין השמחה ביתר שאת וביתר עוז, בתכלית השלימות, "שמחת עולם על ראשם"³⁰.

(26) דאע"פ שגם בשנה הבעל"ט ימשך ענין השמחה, ואדרבה, כהציווי "מעלין בקודש" (ועאכו"כ ש"לא מורידין") - מ"מ, לא יהי' זה ענינה העיקרי הדשנה כולה.

(27) ל' הכ' - איוב יא, ו.

(28) ישע"י כה, ח.

(29) כפס"ד הרמב"ם בסוף הלכות תעניות: "כל הצומות האלו עתידים ליבטל לימות המשיח, ולא עוד, אלא שהם עתידים להיות ימים טובים וימי ששון ושמחה".

(30) ישע"י לה, יו"ד. נא, יא.

ואולי י"ל שענין זה מרומז בתיבת "שמחה" - ששרש התיבה היא "שמח"³¹, והרי, ג' אותיות אלו הם גם השרש דתיבת, "משיח"³².

ובזה מרומז שההדגשה בענין השמחה דשנת תשמח ותשמח, היא - שלימות השמחה בביאת משיח.

ועד"ז בנוגע לשמחת נישואין (י"ג אלול) - שהרי, שמחת נישואין דכאו"א מישאל קשורה עם הגאולה, כמ"ש בברכת נישואין, "מהרה" . . . ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה" (מהיעודים דהגאולה)³⁴, ועאכו"כ שמחת נישואין דנשיא הדור, שבה מודגש ביותר הקשר והשייכות לענין הנישואין דכללות בני" עם הקב"ה, כדאיתא

(31) וההוספה דאות ה"א מורה על ההרחבה (בפרט לגבי אות יו"ד - כמבואר כ"מ בביאור שם הוי"), ועד להמשכה בגילוי בעוה"ז ("בה"א נברא העולם הזה" (מנחות כט, ב) - כי, ענינו של "משיח" הוא באופן של יו"ד (משיח אותיות שמח יו"ד), בנקודה, ונקודה בהיכלא (תומ"י, רעים האהובים), אות ה"א (דלא מתפרשין), וע"י "שמחה" פועלים הרחבה וגילוי.

(32) ובביאור השייכות שביניהם, יש לומר, שתכונת השמחה היא שפורצת כל הגדרים, והוה גם ענינו של משיח, מורעו של פרץ ("אלה תולדות פרץ גו' וישי הוליד את דוד" (רות בסופו), דוד מלכא משיחא), "עלה הפורץ לפניהם" (מיכה ב, יג), שמבטל כל הגדרים, מדידות והגבלות כו'. וראה לקמן ס"ו.

(33) ע"פ ירמ' לג, יו"ד יא.

(34) ואולי י"ל שגו"כ בפ"י "שמח תשמח רעים האהובים כשמחך יצירך בגן עדן מקדם" - ד"כשמחך" (בכ"ף הדמיון) הוא למעליותא, היינו, באופן נעלה יותר מאשר "שמחך יצירך בגן עדן מקדם", כי, השלימות ע"י בני" ובפרט - דלעת"ל, היא באופן נעלה יותר מהשלימות שבאתעדל"ע לחוד אצל אדה"ר לפני החטא.

תפלה וגמ"ח⁷⁸, ע"י עבודת התשובה⁷⁸ (כמרומז במ"ש בפרשתנו⁷⁹, ובכתה את אבי' ואת אמה ירה ימים⁸⁰), ועי"ז באים להשלימות דהגאולה⁷⁸ (כמרומז במ"ש בפרשתנו⁷⁹, ואחר כן תבוא אלי' ובעלתה והיתה לך לאשה", "דהיינו כענין שנאמר⁸¹ ביום ההוא וגו' תקראי לי איש⁸², כמארז"ל⁸³, "לימות המשיח יהיו נישואין, שנאמר⁸⁴ כי בועליך עושיןך"), וגם חודש ההכנה להתחלת העבודה דשנה הבאה.

ועפ"ז יש לומר, שבחודש אלול מודגש חיבור ב' הענינים דעבודה ושכר - שהתחלת העבודה דשנה הבאה היא לאחרי ובהמשך לשלימות העבודה (ובמילא גם תשלום השכר) דשנה החולפת.

וענין זה מרומז גם בהשם אלול, ר"ת "אני לודי ודודי לי"⁸⁵ - שבהתחלת העבודה באופן של אתערותא דלתתא ("אני לודי" ואח"כ "ודודי לי") מודגשת תכלית השלימות דכל העבודה (שכר), היחוד ד"אני"⁸⁶ ו"דודי" (כנס"י

והקב"ה) באופן של נישואין, והיו לבשר אחד⁸⁷ ("ישראל וקוב"ה כולא חד"), כמודגש בסיום ותותם הארבעים יום שמרומזים בד' היודי"ן שבס"ת ד"אני לודי ודודי לי"⁸⁵ - יום הכיפורים, "יום חתונתו", שניתנו בו לוחות אחרונות⁸⁸, ועד לשלימות הנישואין לימות המשיח.

ולהעיר, ש"נישואין" הוא גם מלשון נשוא, נשיאות ראש, ששלימותה במשיח, שנאמר בו, "ירום ונשא וגבה מאד"⁸⁹, ועל ידו נעשית שלימות הנשיאות ראש דכאו"א מבני" ובפרט ע"י ניצוץ משיח שבו⁹⁰, בחי' היחידה, "יחידה לייחדך", שמויחדת עם יחידו של עולם⁹¹.

והדגשה מיוחדת בכהנ"ל (בחודש אלול) דשנת ה'תנשא - "תנשא"⁹² בלשון ציווי - הן בנוגע להתגלות וביאת המשיח ש"נשא גו' מאד", והן בנוגע להנישואין דכנס"י והקב"ה שבימות המשיח, ובלשון הילקוט שמעוני⁹³: "שנה שמלך המשיח נגלה בו

(78) ומרומז גם בהר"ת דאלול - חמשת הר"ת דתורה ("אנה לידו ושמתי לך"), תפלה ("אני לודי ודודי לי"), גמ"ח ("איש לרעהו ומתנות לאביונים"), תשובה ("את לבבך ואת לבבי"), וגאולה ("אשירה לה' ויאמרו לאמר"), כמדובר כמ"פ (ראה לקו"ש חכ"ט ע' 272 ואילך. וש"נ).

(79) כא, יג.

(80) ראה ל"ת להארז"ל עה"פ.

(81) הושע ב, יח.

(82) לקו"ת ריש פרשתנו לו, סע"ב.

(83) שמו"ר פס"ו.

(84) ישע"י נד, ה. - הפטרת שבת זו.

(85) ב"ח או"ח רסתקפ"א (ד"ה והעבירו).

(86) כולל גם נפש הבהמית, ש"בבינוני (מדת כל אדם) . . . היא היא האדם עצמו" (תניא פכ"ט).

(87) בראשית ב, כד.

(88) תענית כו, ב במשנה ובפרש"י.

(89) ישע"י נב, יג.

(90) ראה מאור עינים ס"פ פינחס.

(91) ראה לקו"ת ראה כה, א. כו, א. וראה גם לקו"ת פרשתנו לו, ג ואילך. ובכ"מ.

(92) כלשון הכתוב (בפרשה שבה נתפרש ע"ד ביאת המשיח) "תנשא מלכותו" (שיבוא אחריו דוד ושלמה" (בלק כד, יו"ד ובפרש"י), ומשיח הוא מורע דוד ושלמה (סהמ"צ להרמב"ם מל"ת שסב. ועוד) - לשון הבטחה, וגם לשון ציווי (בהקדמת הנתינת כח).

(93) ישע"י רמו תצט. - ושם: "מלך פרס מתגרה במלך ערבי כו' ואמר להם (הקב"ה לישראל) בני אל תייראו כל מה שעשיתי לא

. . עומד על גג בית המקדש . . ואומר ענוים הגיעו⁹⁴ זמן גאולתכם⁹⁵, וכיון שנמצאים בחודש האחרון של השנה, אי אפשר לדחות ח"ו וח"ו קיומה של הבטחה זו, וצריכה להתקיים תיכף ומיד, ועד ביום הש"ק זה⁹⁶.

ובפשטות - שחודש אלול דשנת תנשא הוא סיום וחותם, מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות, ובמילא, מקבלים תיכף ומיד השכר דימות המשיח ותחיית המתים, ועד להשכר דאלף השביעי, "מתן שכרן של יום - י"ד אלול":

(א) י"ד אלול הוא ערב (והתחלת⁹⁷) ט"ו אלול שבו, "קיימא סיהרא באשלמותא"⁹⁸, שרומז על השלימות דישראל ש, דומין ללבנה⁹⁹ ו, מונין ללבנה⁹⁹ ו, עתידין להתחדש כמותה¹⁰⁰, ובפרט שחידוש ושלימות הלבנה הוא עי"ז שמקבלת אור השמש, שהו"ע יחוד שמשא וסיהרא, ע"ד ובדוגמת ענין הנישואין דהקב"ה ("שמש הוי") וכנס"י (לבנה).

(ב) מי"ד באלול ואילך ידרשו הלכות החג, "שלושים יום¹⁰¹ לפני הרגל"¹⁰² (דכיון שחודש אלול הוא חסר¹⁰³, מתחילים השלושים יום שלפני חג הסוכות בי"ד אלול) -

(97) כי, מילוי ושלימות הלבנה הוא, חצי כ"ט י"ב תשצ"ג" (בי"א או"ח סתכ"ו), שהוא בין י"ד לט"ו.
 (98) זהר ח"א קג, רע"א. ח"ב פה, רע"א. ועוד. וראה שמו"ר פט"ו, כו.
 (99) ראה סוכה כט, א. בר"פ פ"ו, ג. אוה"ת בראשית ד, סע"ב ואילך. ועוד.
 (100) נוסח ברכת קידוש לבנה (סנהדרין מב, א).
 (101) ובלשון הכתוב בריש פרשתנו: "ירח ימים".
 (102) שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס תכט.
 (103) וי"ל חסר למעליותא, ע"ד ובדוגמת ונפקדת כי יפקד מושבך", שע"י חסרון הלבנה בערב ר"ח (יום הכ"ט), נעשה תיכף מולד הלבנה בר"ח (משא"כ בחודש מלא, ר"ח שלאחריו עיקרו ביום השני דר"ח).

כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו¹³ - "הנשיא הוא הכל"¹⁴, שכל עניני נשיאות של הנשיא שייכים לכל הדור¹⁵, ועאכו"כ ענין עיקרי ביותר בחיי הנשיא - ענין הנישואין.

והרי נישואין הו"ע של שמחה, עד לשלימות השמחה, כמודגש בברכת נישואין: "שמח תשמח רעים האהובים כשמחך יצירך בגן עדן מקדם".

ויש להוסיף שבחתונת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (בי"ג אלול) התחיל כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע באמירת המשך המאמרים הידוע בשם "שמח תשמח"¹⁶, שבו נתבאר בארוכה ובפרטיות תוכן הענין דשמחה, דשמחת נישואין, וביאור גודל מעלת השמחה שפורצת כל הגדרים וכו'.

ו, הימים האלה נזכרים ונעשים¹⁷ - שבכל שנה ושנה בי"ג אלול חוזר ונשפע ענין השמחה דנישואי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו ע"ד פעם הראשונה, ואדרבה - באופן דמעלין בקודש¹⁸, ובהדגשה יתירה

(13) "שלשלת היחס ור"פ מתולדות בית רבנו" ב,היום יום" בתחילתו.
 (14) פרש"י חוקת כא, כא.
 (15) ויתירה מזה - "הנשיא הוא הכל", שהמציאות ד"הכל" - כל אנשי הדור וכל פרטי עניניהם כו', היא - מציאותו של הנשיא.
 (16) נדפס בסה"מ תרנ"ז ע' קעג ואילך. - בהמשך זה נכללו כל המאמרים שנאמרו במשך שבעת ימי המשתה (מלבד ההתחלות והסיומים). ולהעיר שיש גם ה,דרוש חתונה" ד"ה והוא כחתן (שנאמר בחתונה זו - נדפס שם ע' קמח ואילך), אבל, אינו חלק מהמשך, אלא מאמר בפ"ע.
 (17) אסתר ט, כח. וראה רמ"ז בס' תיקון שובבים. הובא ונת' בס' לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.
 (18) ברכות כח, א. וש"נ.

(19) ע"ד "שמח תשמח" דברכת נישואין - "שמח בעצמך . . ותשמח גם לרעים האהובים כו" (המשך שמח תשמח - שם ע' רסה).
 (20) וילך לא, יב.
 (21) להעיר שזמן החיוב דמצות "הקהל" הוא - בחג הסוכות, "זמן שמחתנו".
 (22) רמב"ם הל' יו"ט פ"ו הי"ח. טוש"ע (ואדה"ז) או"ח סתקכ"ט ס"ב (סי"א).
 (23) ראה זח"ב פח, ב. תו"א ר"פ חיי שרה. סידור (עם דא"ח) שער חג הסוכות רנו, רע"ג. ובכ"מ.
 (24) ראה תו"א וסידור שם. וראה גם המשך שמח תשמח - שם ע' רכו.
 (25) להעיר ממארו"ל "הכל הולך אחר החיתום" (ברכות יב, א).

תצא ג

עבודת השמחה להביא את הגאולה

א. בשבת זו מודגש ענין השמחה: מצד כו"כ ענינים:

לכל לראש - מצד קביעותה בימי החודש - בי"ד אלול, שלושים יום לפני חג הסוכות², שבו מתחילים לדרוש בהלכות החג³, ומכיון שענינו המיוחד של חג הסוכות לגבי שאר הימים טובים הו"ע השמחה [דאף שכל הימים טובים נקראים „מועדים לשמחה“, מצד החיוב ד„ושמחה בחגך“⁴, מ"מ, בנוסח התפלה והקידוש (שקבעו אנשי כנסת הגדולה)⁵] נקרא חג הסוכות דוקא „זמן שמחתנו“⁶ - מובן, שב„שואלין ודורשין בהלכות החג“ מי"ד אלול נכלל במיוחד ענין השמחה דחג הסוכות, „זמן שמחתנו“.

ב. ועוד ענין מיוחד של שמחה שניתוסף בדורנו זה - בנוגע לערב שבת, י"ג אלול, ששלימותו ביום הש"ק, כמארז"לו⁷, „מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת“:

ביום ועש"ק י"ג אלול שנת תרנ"ז (כקביעות שנה זו) התקיימה חתונת⁸

7 נוסף על השמחה בכל חודש אלול מצד הגילוי דמלך בשה, כמשנית בארוכה בסה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 618 ואילך.

8 מכילתא ופרשי יתרו יט, ה. תוד"ה פסיעה - תענית יו"ד, סע"ב.

9 ראה בארוכה המשך שמח תשמח - סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך.

10 שו"ע אדה"י אר"ח סימן ס"ב.

11 ע"ז ג, סע"א.

12 להעיר משיעור חומש דיום ששי פ' תצא - „כי יקח איש אשה חדשה גו" (כד, ה), ענין הנישואין, וצ"ל ושימח את אשתו כל השנה.

התחלת ההכנה ל„זמן שמחתנו“, נשיא דורנו, ולאח"ז ובהמשך לזה שלימות (- חזקה) השמחה („שלש שמחות כתיב בחג“¹⁰⁴), הקשורה עם הגילוי דיוהכ"פ („יום חתונתו“) שבו נעשה היחוד דהקב"ה וכנס"י, ובפרטיות יותר, „שמחתנו לשון רבים, שמתחברים ב' השמחות יחד, השמחה שמלמעלה למטה ישמח¹⁰⁵ ה' במעשיו עם השמחה שמלמטה למעלה ישמח¹⁰⁶ ישראל בעושיו“¹⁰⁷, שבוזה מודגש החיבור דכללות העבודה („היום לעשותם“) עם השכר („למחר לקבל שכרם“), כי „מעשיו . . . זהו כללות ענין היום לעשותם . . . וכשיושלם בחינת היום לעשותם יומשך מזה שישמח ה' במעשיו . . . והשמחה זהו גילוי פנימיות עתיק“ (שיתגלה לעתיד לבוא)¹⁰⁸.

נישואין דכאו"א מישראל (גם איש פרטי) הו"ע הקשור עם הנישואין דכנס"י והקב"ה בימות המשיח¹¹⁴, שלכן מסיימים וחותמים השבע ברכות דנישואין בענין הגאולה: „מהרה כו' ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים וגו'“¹¹⁵, ועאכו"כ נישואין דנשיאי

מלך בן מלך אא"כ היתה שם מחלוקת . . . כדי לסלק המחלוקת (רמב"ם הל' מלכים פ"א הי"ב), כיון שנמשכת אצלו תוקף המשיחה דודו שהיא „עד עולם“ (שם ה"ו).

112 „ביום השלישי יקימנו ונחי' לפניו“ - ביהמ"ק השלישי בגאולה השלישית (הושע ו, ב ובמפרשים שם).

113 לפני צ"ד שנה*. - וי"ל הרמז: צ"ג כלים היו מוציאים בביהמ"ק בכל יום (תמיד פ"ג מ"ד), ויחד עם הכהן ה"ו צ"ד.

114 להעיר מהמבואר בהמשך שמח תשמח שנאמר בשבעת ימי המשתה שעי' הנישואין שתכליתם הו"ע ההולדה מתגלה כח הא"ס בעולם (סה"מ תרנ"ז ע' קצו ואילך) - מעין ודוגמא והכנה לגילוי אור א"ס ב"ה בימות המשיח*.

115 ע"פ ירמ"י לג, יו"ד.

יד. והוספה מיוחדת בדורנו זה - שערב שבת זה („מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת“¹⁰⁹), הוא ביום י"ג (גימטריא ד„אחד“) אלול, הוא, יום הנישואין דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו [ולפנ"ז (ביום רביעי, „קמי שבתא“¹¹⁰), י"א אלול, יום הנישואין של אביו כ"ק אדנ"ע, ושממלא מקומו הוא בנו יחידו¹¹¹ כ"ק מו"ח אדמו"ר

104 יל"ש אמור רמז תרנ"ד.

105 תהלים קד, לא.

106 שם קמט, ב.

107 לקו"ת דרושי שמע"צ פח, ד.

108 לקו"ת שם פט, ריש ע"ב. - ועיי"ש (פט, א"ד) ב' האופנים (בחינות) בזה, תחיית המתים ואלף השביעי, או לאחר אלף השביעי. ואכ"מ.

109 ע"ז ג, סע"א.

110 פסחים קו, סע"א.

111 שאינו צריך משיחה חדשה („אין מושחין

(* להעיר מהשייכות המיוחדת לשנה זו - כמרומו בלשון הכתוב (ישעי' סו, יב) „על צד תנשאו“, ובשנת הצ"ד (שהיא שנת תנשא) - „תנשאו“.

(* ועפ"י י"ל הטעם שענין הלידה מקרבת ומורות ופועלת ביאת המשיח (ראה יבמות סב, טע"א ובפרש"י).

הדור, „הנשיא הוא הכל”¹¹⁶, ובפרט נשיאים תורת חב”ד, שמגלים פנימיות התורה באופן של הבנה והשגה, ועד לאופן ד”יפוצו מעינותיך חוצה”, שעי”ז אתי מר דא מלכא משיחא¹¹⁷.

ובהדגשה יתירה בנישואי כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו, שבהמשך לזה וביחד עם זה היתה התייסדות ישיבת תומכי תמימים – כי:

תלמידי הישיבה נקראים „תמימים” ע”ש שלומדים „תורת ה’ תורה הנגלית ותורת החסידות תמימה”¹¹⁸, ולא עוד אלא שהלימוד דפנימיות התורה הוא בהבנה והשגה „כלימוד הסוגיות בנגלה תורה”¹¹⁹, ששכל האדם מתייחד עם השכל דפנימיות התורה ב”יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל בגשמיות”¹²⁰ (כולל גם ש”והיו לבשר אחד” שבנישואין), מעין ודוגמת והכנה להמעמד ומצב דימות המשיח ש”יהיו כל ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים ושיגו דעת בוראם כו”¹²¹.

וגם (ולכן) נקראים „חיילי בית דוד” שמנצחים את המעמד ומצב ד”תרפון עקבות משיחך”, ופועלים התגלות וביאת משיח בן דוד באופן ד”ברוך ה’

(116) פרש”י חוקת כא, כא.

(117) אגה”ק דהבעש”ט – כש”ט בתחלתו. ובכ”מ.

(118) שיחת שמח”ת תרנ”ט – „התמים” ח”א ע’ כה.

(119) שיחת ט”ו אלול תרנ”ז – „התמים” שם ע’ כג.

(120) תניא פ”ה.

(121) ויש לומר, שתיבת „חרפון” רומזת על רפ”ח ניצוצים דההו, שתכליתם ומטרתם (ע”י

עבודת הביורים) ההתגלות ד”רוחו של מלך

תבוא אל הארץ גו’ וירשתה וישבת בה”), ובהתאם לכך צריכה להיות העבודה גם בענינים השייכים לימות המשיח, החל מלימוד התורה בעניני משיח וגאולה וביהמ”ק, ועוד ועיקר – מתוך מנוחה והתיישבות, שמחה וטוב לבב, כולל גם ע”י עריכת התוועדויות של שמחה, ובמיוחד בשייכות לשמחת נישואין ושבועת ימי המשתה (כולל גם חיזוק „מנהג ישראל” לערוך סעודת עניים), מעין ודוגמא והכנה לקיים היעוד „או (לעתיד לבוא) ימלא שחוק פינ”ו”¹²², אשר, בדורנו זה, שנשיא הדור, כ”ק מו”ח אדמו”ר, ששמו השני „יצחק”, ע”ש הצחוק והשמחה, הוא נשיא השמיני („אז” בגימטריא שמונה) להבעש”ט, נעשה הענין ד”ימלא שחוק פינ”ו” (לא בלשון עתיד, „אז”, אלא) בלשון הווה.

(ב) לפרסם בכל מקום ומקום ע”ד השליחות המיוחדת דתומכי תמימים – שנמשכת ופועלת בכל קצוי תבל באופן ד”נרות להאיר”¹²⁸ – שנוסף לכך שכל בית יהודי צ”ל בית תורה תפלה וגמ”ח (כמדובר כמ”פ¹²⁹), צ”ל כל בית מעין ודוגמת ישיבת תומכי תמימים, ע”י לימוד תורת החסידות (נוסף על לימוד התורה בכלל).

(ג) לפרסם בכל מקום ומקום ע”ד ההשתדלות בנתינת צרכי החג לכל הזקוקים שלושים יום לפני החג, כדי שיוכלו להתכונן ל”זמן שמחתנו” מתוך מנוחה שמחה וטוב לבב, ועוד לפנ”ז – בנוגע לצרכי ראש השנה, כלשון

(127) תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א.

(128) ראה לקו”ש ח”ב ע’ 484 ואילך. וש”נ.

(129) ראה לקו”ש חכ”ו ע’ 412 ואילך. ועוד.

ויה”ר שע”י הדיבור וקבלת החלטות טובות בכהנ”ל נזכה תיכף ומיד שהקב”ה יתן לכאו”א מישראל כל המצטרך לו, מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה, ועאכו”כ בהענין הכי עיקרי – גאולה האמיתית והשלימה ע”י משיח צדקנו, ובלשון הכתוב בפרשה שקורין במנחה: „כי תבוא אל הארץ גו’ וירשתה וישבת בה”), ותיכף ומיד¹³⁰ „ולקחת מראשית כל פרי האדמה גו’ והלכת אל המקום אשר יבחר ה’ אלקיך לשכן שמו שם”¹³², ועד לסיום הפרשה (שקורין במנחה): „השקיפה¹³³ ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל”¹³⁴, החל מהברכה העיקרית דגאולה האמיתית והשלימה ע”י משיח צדקנו, תיכף ומיד ממש.

(130) נחמ”י ת, יו”ד. וראה לקו”ש ח”ד ע’ 369 ואילך. וש”נ.

(131) ללא צורך להמתין שבע שבועות ושבע שחלקו, ואפילו לא הזמן דצמיחת הפירות, כי „ונגש חורש בקוצר גו’” (עמוס ט, ג).

(132) ובפרטיות יותר – „הממונה אומר קומו ונעלה ציון אל ה’ אלקינו . . . והחליל מכה לפנייהם עד שהם מגיעין קרוב לירושלים . . . משיכנסו כולם בשערי ירושלים יתחילו לקרות עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים . . . הגיעו להר הבית . . . אומרים הללויה הללו א”ל בקדשו וכו’ עד כל הנשמה תהלל י”ה הללויה . . . הגיעו לעזרה דברו הלויים בשיר ארומפך ה’ כי דליתני וגו’” (רמב”ם הל’ ביכורים ספ”ד).

(133) להעיר ש”כל השקפה שבתורה כו’ וזה לשון ברכה” (ירושלמי מע”ש פ”ה ה”ה), „הופכים את הקללה לברכה” (שמו”ר רפמ”א) – ע”ד מ”ש בפרשתנו, ולא אבה גו’ ויהפוך ה’ אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה’ אלקיך” (ראה לעיל ס”ו ובהערה 43).

(134) כו, טו.